ПРОФСПІЛКА
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 65

Грудень 2022

Прожитковий мінімум 2023: на що вплине

Прожитковий мінімум — економічний показник, який призначений для розрахунку всіх видів соціальних виплат, наприклад, пенсій, розмірів аліментів, допомоги з безробіття та інше. Але сфера його використання не обмежена лише цим: його використовують й в оподаткуванні. З 01 січня 2023 року він зросте та становитиме для працездатних 2684 гривні. В цьому матеріалі ми розглянемо майже всі питання, які стосуються прожиткового мінімуму (ПМ).

Прожитковий мінімум 2023

Всі ПМ — умовні цифри, які не будуть відповідати реальній економічній ситуації, що склалася в країні. Фактичний ПМ, відповідно до Міністерства економіки на січень 2022 року складає 4666,04 грн та 5343,57 грн, коли враховуються суми платежів, що є обов'язковими. Його розмір викликає багато питань. Перерахування не проводилося з того часу. Тож який зараз прожитковий мінімум?

Показники на 01 січня 2023 року	
Працездатні особи	2684
Діти віком до 6 років	2272
Діти 6-18 років	2833
Особи, які втратили працездатність	2093
Загальний показник	2589

* як правило, прожитковий мінімум підвищується тричі на рік (січень, липень, грудень). Однак у Законі про держбюджет на 2023 рік такого немає й прожитковий мінімум залишається один на весь рік.

Прожиткові мінімуми 2023: їх призначення

Кожен прожитковий мінімум має своє призначення, тому її так багато. Найбільш значним для бухгалтера є прожитковий мінімум для працездатних осіб на 2023 рік, так як він використовується у більшості податкових розрахунків та індексації зарплати. У таблиці нижче наведено цілі використання кожного з прожиткових мінімумів.

Вид	**Призначення**
Прожитковий мінімум для	Індексація зарплати, оподаткування (ПДФО, розрахунок податкової соціальної пільги, розмір

Вид	Призначення
працездатних осіб 2023	єдиного податку групи 1), кваліфікація адміністративних і кримінальних порушень, розмір судових зборів
Прожитковий мінімум на дитину віком до 6 років Діти 6-18 років	Розрахунок соцвиплат для підтримки малозабезпечених сімей, аліментів, допомога одиноким матерям
Особи, які втратили працездатність	Розрахунок пенсій (за віком, для тих, хто втратив годувальника та інші).
Загальний показник	Використовують у державній статистиці. Для бухгалтера – зайва цифра, яка ніде не застосовується.

На що вплине розмір прожиткового мінімуму 2023

Ось так виглядають у 2023 році деякі з потрібних бухгалтерам показників, які мають прив'язку до прожиткового мінімуму та які можна порахувати вже з наявних даних.

ЩО ВХОДИТЬ У ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ: ПОКАЗНИКИ, ЩО ПРИВ'ЯЗАНІ ДО ПМ У 2023 РОЦІ			
Показник	**Розмір**	**Значення у 2023році, грн**	**Порядок розрахунку показників**
ЄП (група І)	10% від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб 2023	268,40	2684х0,1
Поріг отримання податкової пільги	ПМ на 01.01 треба помножити на 1,4 та заокруглити до 10 грн.	3760	2684х1,4 = 3757,60. З округленням: 3760 гривень.
Базова податкова соцпільга	Величина, яка потрібна для операцій з розрахунку ПДФО. Базова ПСП —	1342	2684х0,5

	половина ПМ на 01 січня.		
Підвищена податкова соцпільга	Це — 150 відсотків від базової ПСП. Вона застосовується, наприклад, для матері-одиначки.	2013	1342х1,5
Нарахування заробітної плати			
Мінімальний посадовий оклад	Він має бути не меншим за розмір ПМ для працездатних осіб на 01 січня відповідно до ч. 4 статті 96 КЗпП.	2684	2684
Допомога у зв‘язку з вагітністю та пологами	Це — повний розмір середнього доходу на місяць (стипендії, допомоги з безробіття та інш.) жінки		Є обмеження — вона повинна бути не менше ніж 25% від законодавчо врегульованого ПМ для працездатних осіб на місяць (671 гривні).
Індексація заробітної плати	Її мають індексувати у межах ПМ для працездатних.		У межах 2684 грн з 01.01.2023 року.
Соцвиплати			
Поріг оподаткування пенсій	10 ПМ. Коли цей поріг перевищується, його суму оподатковують.	26840	2684х10
Гарантія держави щодо розміру аліментів	Половина (50%) від ПМ для дитини у залежності від її віку.	До 6 років — 1136; від 6 до 18 років — 1416,50	0,5*х272; 0,5х2833
Мінімальний розмір аліментів	100 відсотків від ПМ для дитини відповідного	До 6 років — 2272; від 6 до 18 років — 2833	

	віку.	
Допомога сім'ям, які належать до категорії малозабезпечених	Розмір такого виду допомоги визначають, керуючись відсотковим співвідношенням до ПМ для основних груп населення (ПМ беруть для відповідного місяця, не з 01 січня). Законом про держбюджет на 2023 рік визначено наступне: 45% — для працездатних; 100% — для осіб, які мають інвалідність чи втратили працездатність; 130% — для дітей. Для дітей, які вчаться (віком від 18 до 23 років) беруть ПМ для працездатних.	**На дорослих (січень-грудень 2023 року):** 1207,80 грн. **Для непрацездатних та осіб з інвалідністю**: 2093 грн. **Діти віком до 6 років:** 2953,60 грн. **Діти віком від 6 до 18 років**: 3682,90 грн. **Діти (18-23 роки, які зараз навчаються):** 3489,20 грн.
Розмір допомоги з безробіття	Максимальний не може перевищити розмір 4 ПМ для працездатних осіб (10736 грн).	Однак п. 3-3 Прикінцевих положень Закону за номером 1533-III, який стосується питань ЗДСС на випадок безробіття передбачає, що максимальний розмір таких виплат під час дії воєнного стану не може бути вище, ніж мінімальна зарплата на 01 січня поточного календарного року.
Судовий збір (згідно зі статтею 4 Закону «Про судовий збір» №3674 (від 08 липня 2011 року)		
Позов, що має	1,5 відсотка від	Не менше 2684 грн та не більше

майновий характер та його подає юрособа	ціни позову (не менше 1 ПМ для працездатних громадян, не більше 350 ПМ цього ж виду) на 01 січня.	939.400 грн.
Позов майнового характеру, що подав ФОП або фізособа	1% від позову (від 0,4 ПМ до 5 ПМ для працездатних)	Від 1073,60 грн до 13420 грн (1% ціни позову)
Позов майнового характеру, що подав ФОП або фізособа	1% від позову (від 0,4 ПМ до 5 ПМ для працездатних)	Від 1073,60 грн до 13420 грн (1% ціни позову)
Розірвання шлюбу	0,4 ПМ для працездатних осіб (також станом на 01 січня)	1073,60 грн
поділ майна при розірванні шлюбу	1% ціни позову, але не менше 0,4 ПМ для працездатних осіб становить та не більше 3 ПМ для працездатних осіб (всюди на 1 січня)	1 відсоток ціни позову, але не менше 1073,60 грн та не більше 8052 грн
Операції з декларування доходів		
Нецільова благодійна допомога, що повинна бути задекларована	Декларувати треба суми, які будуть вище, ніж величина, яку регулює пп. 169.4.1 ПКУ (ПМ*1,4)	Від 3760 грн
Борг по ЦПД, за яким вже минув строк позовної давності та який підлягає процесу	Сума, яка буде більш ніж половина ПМ	Від 1342 грн

декларування			
Інші держзбори			
Збір за адміністративні послуги (зміна відомостей про юридичну особу у ЄДР)	30 відсотків від ПМ для працездатних, що був встановлений з 01 січня	805,20	0,3х2684
Пенсійний збір, коли реєстрація авто проводиться вперше (межі ставок збору)	В залежності від вартості авто (всі ПМ — на 01.01): -3% — менше або дорівнює 165 ПМ. -4% — від 165 до 290 ПМ. -5% — більше ніж 290 ПМ.	3% — менше або дорівнює 442.860 грн. 4%: 442.860 грн — 778.360 грн. 5%: від 778.360 грн.	
Максимальна величина бази нарахування ЄСВ	15 розмірам МЗП (п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI).	100500	
ЄСВ: мінімальний внесок та максимальна сума за ставкою 22%		1474 22110	
Розмір добових, не оподаткований ПДФО тв ВЗ	У межах України За кордон * За офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим НБУ, в розрахунку за кожен календарний день відрядження.	Не більше 670 грн Не більше 80 євро*	

Підготувала завідувач відділу соціально-економічного захисту працівників Валентина ПОДГОРЕЦЬ, тел. 0676544235